

Jan Tomeš

Modus v substantivních větách v současné španělštině

(Oponentský posudek bakalářské práce)

Bakalářská práce Jana Tomeše zkoumá užívání slovesných způsobů (indikativu nebo subjunktivu) ve vybraných konstrukcích uvozených slovesy *entender, comprender, admitir, aceptar, explicar, sospechar, imaginar(se), figurarse, suponer* a *quejarse*. Za pomoci jednojazyčného korpusu *CREA* (v práci chybně uváděn jako *CRAE*) analyzuje frekvenci užití jednotlivých modů po těchto výrazech, za pomoci vícejazyčného *InterCorpu* pak zkoumá české ekvivalenty daných sloves, a to vždy s přihlédnutím k tomu, jaký modus je ve španělštině doprovází.

Práce obsahuje poměrně rozsáhlou úvodní část, kde autor seznamuje čtenáře s teoretickými přístupy ke zkoumání modality i s řadou gramatik, které se zabývají otázkou volby modu ve španělštině. Kladně hodnotím množství prostudované literatury a fakt, že se autor neomezil na španělsky psané příručky, ale seznámil se také s díly českými a především s anglicky psanou monografií F. R. Palmera. Je dále dobře, že jsou v této části zmiňovány nejen moderní publikace věnované slovesnému způsobu, nýbrž i významná díla starší, na která je dodnes navazováno (např. Bellova gramatika). Z moderních autorů jsou vedle RAE uváděny také Sastre Ruano a Ahern, tuto volbu hodnotím velmi pozitivně, neboť gramatiky obou autorek jsou kvalitní, ale zároveň se každá na problematiku užívání subjunktivu / indikativu dívá jiným způsobem (jak si správně všímá i sám autor na str. 22), seznámení se s oběma díly je tak pro dobré pochopení zkoumané problematiky důležité. Jako problematické hodnotím překlady citací v této části, které jsou často nepřesné a nezřídka zcela mění původní význam vět. V souvislosti citacemi také vytýkám nekonzistentnost způsobu odkazování (kombinace závorek a poznámek pod čarou) a uvádění děl v bibliografii způsobem, který nerozlišuje mezi články a knihami. U citátů z díla F. R. Palmera autor uvádí, že jsou převzaty z vydání z r. 1986, pocházejí však z vydání z r. 2001, mezi těmito edicemi je třeba rozlišovat, neboť druhé vydání je vydáním přepracovaným, které se od původního značně liší. K citovaným dílům pak ještě podotýkám, že Concepción Otaola Olano je autorka, nikoli autor, jak je v práci uvedeno.

Praktická část práce je zpracována přehledně, kladně hodnotím volbu konkrétních slovesných tvarů, které autor na korpusu zkoumá (volba sg. první osoby a pl. druhé osoby přítomného času se mi jeví jako vhodná). Je však škoda, že autor, přestože sám v práci poznamenává, že negace hraje ve španělštině z hlediska volby modu důležitou roli, při korpusových analýzách nijak neodlišuje, zda je zkoumané sloveso v tvaru kladném, či

záporném (případně zda se jedná o větu tázací, či oznamovací). To vede dle mého názoru ke zkreslení výsledků vyhledávání a snižuje možnosti jejich použití v praxi.

Náměty k obhajobě:

- a) Na str. 26 autor zmiňuje užití subjunktivu po *no creo que*, nevyjadřuje se však k situacím, kdy sloveso hlavní věty není v první osobě (např. *Luis no cree que...*). Mohl by autor říci, jaké faktory podle něj budou ovlivňovat užití subjunktivu / indikativu v tomto případě?
- b) Autor uvádí, že v korpusových analýzách vždy zkoumá sto výskytů daného slovesa, v tabulkách ale často uvádí počty nižší. Jaké jsou pro to důvody?
- c) Na str. 37 je tabulka zachycující překlady slovesa *aceptar* na korpusu *InterCorp*. Oba výskyty, které jsou uvedeny, jsou se subjunktivem, vzápětí však autor uvádí, že tato analýza potvrzuje, že *aceptar* se se subjunktivem neváže. Mohl by tato svá slova nějak zpřesnit? V současné podobě se mi zdá, že si autorův výrok s korpusovou analýzou protirečí.
- d) V závěrečné kapitole na str. 48 (2. odstavec) autor uvádí: „(...) vychází z mého výzkumu, že subjunktiv je v podstatě druhotným slovesným způsobem.“ V této podobě se mi toto tvrzení zdá značně problematické, mohl by autor tuto myšlenku rozvinout?

Jisté výhrady mám k formální stránce práce, neboť obsahuje značné množství překlepů.

I přes výtky uvedené výše autor svým dílem, dle mého názoru, naplnil požadavky kladené na bakalářské práce. Doporučuji proto práci k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *dobře*.

V Praze dne 20. srpna 2014

Mgr. Dana Kratochvílová